

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

5. - 11. avgust 2017. godine

Bilten broj 32/2017

Sadržaj:

Pod lupom.....	2
"Poslovno - tehnička saradnja" ministarstava	2
Ministarski sadržaj na stranačkom sajtu.....	2
Praćenje nabavke usluge prigradskog prevoza.....	3
Gde se nalazi Nacrt završnog računa budžeta za 2015. godinu?	4
Pravilo koje se nekažnjeno krši - visina javnog duga	5
Transparentnost izbornog postupka.....	6
Mediji	7
Bivši direktor Resavice osuđen na dve i po godine zatvora.....	7

Pod lupom

"Poslovno - tehnička saradnja" ministarstava

11. avgust 2017.

Poverenik za informacije je obavestio javnost o pokrenutom postupku nadzora nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a u vezi sa sporazumima i protokolima o saradnji između Ministarstva državne uprave i MUP, odnosno MUP i Ministarstva pravde (<https://goo.gl/Nu2VEm>) Ne samo da ovi akti nisu objavljeni, pa sa sadržajem nije upoznata celokupna javnost, već su doneti bez učešća (mišljenje) Poverenika, koji ima izričite zakonske nadležnosti u toj oblasti.

Sporazumi, memorandumi, protokoli i slično o saradnji između raznih državnih organa, a pogotovo organa koji funkcionišu u okviru iste grane vlasti, predstavljaju jedan od najvećih apsurda. Saradnja među organima je njihova zakonska obaveza. Ako sistem saradnje ne funkcioniše, onda treba ili samo primeniti ili i promeniti i primeniti zakon. Glavni razlog proliferacije ovakvih sporazuma poslednjih godina jesu razni strateški akti koje je Srbija donela, u raznim kontekstima (EU integracije, borba protiv korupcije, reforma uprave itd.). Veoma često su problemi koji te strategije treba da reše povezani sa nedovoljnom saradnjom institucija koja je posledica odsustva volje, a ne znanja kako da se sarađuje. Pošto bi pomalo glupo zvučalo napisati u akcionom planu - "primenićemo zakon", a mora se definisati neka aktivnost, planira se izrada sporazuma o saradnji ili nekih drugih sličnih aktivnosti.

Priča je dobila zanimljiv nastavak. Poverenik je u saopštenju od 10. avgusta 2017. godine

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности објављује да је издао један "запор" Министарству за државни управу и поштину самонадзору (МДПС) јавно упућен Поверенику истрајно неконкретан позив на манипуласију јавношћу.

Повереник је покренуо поступак надзора поводом у медијима објављене вести да је између МДПС и поштине подписан споразум о сарадњи који има за циљ употребу електронске информације о грађанима Србије, као и да "са датумом објављивања ове вести започине процес уписа података из њихових доказивања у тзв. Централни регистар".

У споразуну који је дан тим поводом Повереник је, поред осталог, naveo да је "одужи да текст споразума ние објавимо, а о његовој садрежи, како очигледно има за циљ да се употреби објављеној података о личностима и да тиме министарство и Повереник од министарства затражио да у вези са појединачним примеркама потписају споразум о постолоштвима споразум", као и да се изјашне о више питањима.

Поводом МДПС "објавио" је јавност да је "путем медија сазнало за почетре "запор", као и да је обавестило Повереника да је Засlučak Владе Србије и Споразум

(<https://goo.gl/e6Cyci>) ukazao da su zaključak Vlade i Sporazum naknadno objavljeni uz vest o potpisivanju, a da je Ministarstvo za državnu upravu pokušalo da sakrije tu informaciju.

Objavljeni Sporazum i Zaključak pružaju razloge za mnoga dalja pitanja, koja smo i postavili potpisnicima, MUP-u i Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, koji se mogu preuzeti sa sajta TS. (<https://goo.gl/RRNBDH>) Pitanja se odnose na postojanje pravnog osnova za zaključivanje sporazuma, mišljenja koja su pribavljeni u vezi sa pravnom osnovanošću zaključenja ovakvog sporazuma između ministarstava i u vezi sa osnovom za ugovaranje javne nabavke od JP Pošte u pregovaračkom postupku bez nadmetanja.

Ministarски sadržaj na stranačkom sajtu

10. avgust 2017.

Ministri i drugi funkcioneri uglavnom vode računa o tome da se na sajтовima institucija koje vode ne nađu podaci o njihovim stranačkim aktivnostima, mada smo tokom monitoringa finansiranja izbornih kampanja pronašli i takve slučajeve.

S druge strane, prenošenje aktivnosti funkcionera i čitavih državnih organa na stranačkim sajтовima je redovna pojava.

Pored ova dva tipa sajtova postoje i lični sajtovi osoba koje obavljaju i državnu i stranačku funkciju. Kada je jasno naznačeno da je reč o ličnim sajтовima (FB stranicama, tviter nalozima i slično), onda na njima, u principu, ne bi trebalo da budu ni stavovi institucija ni stavovi državnih organa, ali su pravila u toj oblasti nepotpuna.

Sajt "predsednika gradskog odbora SNS Beograd" <http://nebojsastefanovic.rs/> ne predstavlja lični sajt građanina N.S, već sajt stranačkog funkcionera. Zbog toga ovaj sajt podleže pravilima o finansiranju političkih aktivnosti, ali i pravilima koja obavezuju javne funkcionere koji obavljaju i funkciju u političkoj stranci. Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije nalaže javnim funkcionerima koji su i političari da uvek nedvosmisleno predoče sagovorniku i javnosti da li iznose stav organa u kojem vrše funkciju ili stav stranke. Ova obaveza nije ispunjena u slučaju sajta nebojsastefanovic.rs jer se navodi da je reč o sajtu predsednika GO SNS Beograd, a ujedno su objavljeni kontakt-podaci MUP, tviter komentari, vesti koje se odnose na rad Stefanovića kao ministra i prateće fotografije.

Na primer, u kontakt formularu sajta navodi se sledeće:

КОНТАКТ

Београд, Булевар Михајла Пупина 2

тел: 306-2000 локал: 2601

www.mup.gov.rs

info@mup.gov.rs

The screenshot shows a website header with the name 'НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ' and a navigation menu with links to 'Почетна', 'Биографија', 'Вести', 'Медији', and 'Контакт'. Below the header is a large group photograph of several men in formal uniforms and one man in a suit. A caption below the photo reads: 'Реаговање на оптужбе „Курира“' (Reaction to the "Kurir" accusations) and 'Датум објаве: 5.08.2017.' To the right of the photo is a sidebar with the Twitter handle '@nesastefanovic' and a link to 'Tweets by @Nesastefanovic'. Below that is a small image of a police badge with the text 'Потпредседник Владе Републике Србије и министар унутрашњих послова др Небојша Стефановић и државни секретари Душан Храловић и Ђорђе Поповић Ивановић већ неколико дана изложени су бруталном нападу „Курира“ износењем лажних откупака, а чији је задњи циљ сатанизација руководства МУП-а у тренутку када полиција бекчила значајно добре резултате / ОПШТИНИЈЕ'.

Pošto se može pretpostaviti da je Nebojša Stefanović u mogućnosti da utiče na sadržaj ovog sajta, odnosno, da bez njegovog odobrenja sajt pod takvim nazivom nije ni mogao biti postavljen, postoje razlozi da slučaj ispita Agencija za borbu protiv korupcije zbog mogućeg kršenja člana 29. st. 4. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Ako je pak neko bez znanja i dozvole ministra Stefanovića ili MUP-a neovlašćeno objavio podatke koje kod građana mogu stvoriti zabunu, sada imaju priliku da tu zabunu otklone.

Praćenje nabavke usluge prigradskog prevoza

9. avgust 2017.

Transparentnost Srbija je imenovana za građanskog nadzornika nabavke usluga prigradskog prevoza ("potez 500" - linije 91 i 92 i 503-553) za područje grada Beograda u sledećih deset godina (<https://goo.gl/kZAiFb>). Građanski nadzornik se imenuje kada je reč o nabavci čija je procenjena vrednost veća od milijardu dinara. Ovu dužnost (za čije obavljanje su predviđena određena ovlašćenja i obaveze ali ne i naknada) ćemo obavljati u granicama raspoloživih mogućnosti.

Pozivamo sve zainteresovane da nam u tome pomognu ukazivanjem na eventualno sporna pitanja u objavljenoj dokumentaciji.

Nakon početnog razmatranja konkursne dokumentacije uočili smo određene nepravilnosti, u vezi sa kojima smo zatražili dodatne informacije i dokumente od naručioca (Grad Beograd - Gradska uprava - Sekretarijat za javni prevoz).

Naš upit se odnosi na sledeće:

1. Na osnovu koje obaveze propisane zakonom, podzakonskim aktom ili internim aktom, odnosno, na osnovu kojeg drugog kriterijuma, ste tehničkom specifikacijom, odredili da starost vozila koja će biti angažovana pri realizaciju ugovornih obaveza, mora biti tri ili manje godina. Ovo imajući u vidu da je prosečna starost vozila GSPa 9,17 godina (<http://www.gsp.rs/statistika.aspx>), što je daleko više od postavljenog uslova. Takođe, skrećemo pažnju da je tehničkom specifikacijom predviđena mogućnost da se koriste zamenska vozila, znatno veće starosti. Na osnovu toga izvodimo zaključak da uslov u pogledu starosti vozila nije postavljen radi zaštite bezbednosti putnika ili nekog drugog sličnog razloga, jer bi u suprotnom starost bila jednako ograničena i za osnovna i za zamenska vozila.

2. Da li ste, istraživanjem tržišta, utvrdili da ćete za navedenu javnu nabavku obezrediti konkurenčiju? S tim u vezi, molimo Vas da nam dostavite kopiju elektronskog dokumenta ili link ka internom aktu kojim se bliže uređuje postupak javne nabavke unutar naručioca, opis radnji koje su sprovedene u okviru ispitivanja tržišta, kao i kopije dokumenata koji su u vezi sa tim nastali.

3. Iz kog razloga u okviru dodatnih uslova predviđenim članom 76.ZJN niste tražili ispunjenje nikakvog finansijskog kapaciteta (godišnji obrt, likvidnost, solventnost i dr.)? Naime, po našem iskustvu, postavljanje uslova u pogledu finansijskog kapaciteta je uobičajeno i kod javnih nabavki daleko manje vrednosti.

4. Prilikom određivanja elemenata kriterijuma za dodelu ugovora, prednost je data vozilima koja poseduju rampe za ulaz osoba sa smanjenom mobilnošću. Da li ste razmatrali mogućnost da se postavljanjem odgovarajućih uslova obezbedi da svaka od linija u okviru poteza 500 ima bar jedno vozilo sa navedenom rampom?

Gde se nalazi Nacrt završnog računa budžeta za 2015. godinu?

8. avgust 2017.

Ministarstvo finansija tvrdi da ne poseduje informacije o tome. Naime, Transparentnost Srbija uputila je Ministarstvu finansija zahtev za pristup informacijama od javnog značaja (<https://goo.gl/euamA6>) zahtevajući informaciju o tome da li je Vladi upućen nacrt zakona o završnom računu budžeta za 2015. godinu, kao i informaciju o datumu kada je to učinjeno ili informaciju zašto do sada nije, budući da je takav podatak trenutno nedostupan javnosti.

Po članu 78. Zakona o budžetskom sistemu (<https://goo.gl/1Z2Tyw>), Ministarstvo finansija je imalo obavezu da do 20. juna 2016. dostavi Vladi nacrt završnog računa za 2015, a Vlada je pre više od godinu dana imala obavezu da dostavi Skupštini predlog zakona o završnom računu budžeta.

Imajući u vidu ove zakonske obaveze, odgovor Ministarstva finansija da „ne poseduje dokument koji bi sadržao traženu informaciju“ predstavlja iznenađenje, koje je bilo tim pojačano time što nas je Ministarstvo uputilo (<https://goo.gl/17VdJ1>) da informacije potražimo od Uprave za trezor, koja je u sastavu istog toga ministarstva. Obrazloženje je bilo da se „završni račun budžeta sačinjava na osnovu podataka iz godišnjih finansijskih izveštaja, koji se dostavljaju Upravi za trezor“. Iako je bilo nelogično, postupili smo po ovom savetu i sačekali odgovor iz Trezora.

The screenshot shows the official website of the Ministry of Finance's Treasury Department. The header includes the logo of the Ministry of Finance, the name 'Република Србија' (Republic of Serbia), 'МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА' (Ministry of Finance), and 'УПРАВА ЗА ТРЕЗОР' (Treasury). Below the header are links for 'Насловна страница' (Home page), 'ПРЕТРАГА' (Search), and menu items: 'О Трезору', 'Обавештења', 'Јавни позиви', 'Пројекти', 'Конкурси', 'Аукције', 'Регистри', and 'Прописи'. The main content area features a banner with the text 'Добродошли' (Welcome) and a message from the Treasury. Below the banner is a news section titled 'Новости и обавештења' (News and announcements) with a link to 'ДАНА 2. АВГУСТА 2017. ГОДИНЕ' (August 2, 2017). The footer contains copyright information and links to other ministry pages.

Taj odgovor (<https://goo.gl/skpwEc>) podseća na to šta je čija nadležnost u pripremi završnog računa, i donosi podatak – da je Uprava za trezor, još 23. juna 2016, dostavila Ministarstvu finansija celokupnu dokumentaciju u vezi sa završnim računom. Drugim rečima, Ministarstvo nas je uputilo da od Uprave za trezor tražimo podatke koji su u tom trenutku već godinu dana bili u posedu tog istog ministarstva. Ma koliko bilo loše ako je u pitanju ometanje ostvarivanja prava na pristup informacijama, još bi lošije bilo ukoliko Ministarstvu nije poznato da li poseduje podatke o ispunjavanju jedne od svojih najvažnijih zakonskih obaveza.

Element koji odgovor Ministarstva finansija čini još apsurdnijim jeste činjenica da je Državna revizorska institucija već obavila reviziju završnog računa budžeta Srbije za 2015., i objavila izveštaj o tome (<https://goo.gl/FMVDhZ>). Da bi DRI mogla da uradi ovaj posao, morala je da ima pred sobom završni račun, ma u kojoj fazi usvajanja da se nalazio taj dokument, to jest, bez obzira na to da li je nacrt već dostavljen Vladi ili ne.

Transparentnost Srbija ovim povodom podseća da su Ministarstvo finansija i Vlada već prekoračili rokove za pripremu (ili makar za objavljivanje) nacrta, odnosno predloga završnog računa za 2016. godinu, ali i na to da Narodna skupština još od 2002. godine nije usvajala zakon o završnom računu budžeta. To je jedan od pokazatelja nedovoljne odgovornosti i kontrole u oblasti javnih finansija, koji znatno utiče na lošiji skor Srbije u relevantnim rangiranjima zemalja (npr. Indeks otvorenosti budžeta-<https://goo.gl/3cKxz2>) i negativno se odražava na vladavinu prava u celini.

Правило које се некаžnjeno krши - висина јавног дуга

7. avgust 2017.

Predsednik Fiskalnog saveta je podsetio na jednu od najbesmislenijih normi u našem pravnom sistemu - određivanje maksimalne visine javnog duga. (<https://goo.gl/DQQb7Q>) Nije naravno, besmisленo ograničavati visinu do koje izvršna i zakonodavna vlast smeju da se zadužuju i da na taj način smanjuju mogućnosti budućim generacijama, ali je norma obesmišljena veoma brzo nakon donošenja, a nije ni bila formulisana tako da se može očekivati drugačiji ishod.

Naime, kada ne postoji mehanizam koji bi sprečio novo zaduženje, koje prelazi zakonski limit, potpuno je svejedno da li će to ograničenje biti postavljeno na 45% BDP (kao sada), 50% (kao što najavljuje profesor Petrović) ili neku drugu granicu.

Pored toga, kako se BDP menja i tokom godine, a i inače je statistička kategorija koja zavisi od metodologije i kvaliteta podataka koji su uzeti u obračun, "nezakoniti dug" može da nastane čak i bez odluka zakonodavne vlasti. Izveštaji, mišljenja i preporuke Fiskalnog saveta koje imaju za cilj da se ograniči visina opterećenja budžeta nisu obavezujući za političare koji donose krajnju odluku o svakom pojedinačnom novom zaduženju, garanciji, zakonu, odluci ili ugovoru koji može da stvori nove troškove za budžet.

Transparentnost izbornog postupka

6. avgust 2017.

U izbornom postupku se delimično štiti privatnost, sa razlogom (ko je za koga glasao), ali je javnost uskraćena i tamo gde ne bi trebalo. Jedan od primera za to je ograničena dostupnost zapisnika sa biračkim odbora,

najvažnijih dokumenata za poređenje da li je bilo naknadne manipulacije podacima. To je i snažan indikator za druge nepravilnosti (npr. zapisnici potpisani od strane jednog lica, precravanje podataka i slično). Ovi dokumenti se ni u ovoj 2017. godini, još uvek ne objavljaju, a poseduju ih samo političke stranke koje su dobile najviše glasova na pojedinim mestima.

Назим изборне листе	Број гласова који је добила изборна листа
САНДАР ВУЧИЋ – СРБИЈА ПОВЕЋАЈУ	573 46
ШВЕДСКУ СРБИЈУ – ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА (НОВА, ДСК, ЗЗС)	59 89
А.ДАЧИЋ – „Социјалистичка партија Србије“ (СПС), Јединствена Србија (ЈС) – Драган Јанко Плама“	202 50
ИЛСТАВ ШЕШЕЉ – СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА – ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА СРБИЈЕ – САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ – БОЩКО ОВИЋ	89 1
Иштван Пастор – Magyar Szövetség – ПАСТРОВ ИВИЋ – Савез војвођанских Мађара – Иштван Пастор	52 231
ТАДИЋ, ЧЕДОМИР ЈУВАНОВИЋ – САВЕЗ ЗА БОЉУ СРБИЈУ – Либерално демократска странка / Српска социјалдемократска странка	4 40
ДАВОР НИЧИЋ / МИАМЕР ЈУКОВИЋ – БОШЊАЧКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА	63
ДАВОР НИЧИЋ / МИАМЕР ЈУКОВИЋ – БОШЊАЧКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА	4
Дж. Сулејман Углић / СДА Санџака – До Сулејман Угљанин	1
Ибрахим Сабуља – ЗАВЕТНИЦИ – Милица Ђурђевић	3
Иванка ЗА ПРЕЛОГОД СРБИЈЕ – ПРОФ. ДР СЛОВОДАН КОМАЗЕЦ	2
РАНКИЋ – СЛОВОДАН НИКОЛИЋИЋ	3
Димитрија Грујић – Републиканска парт./ Никола Сандуловић	1
УСКИ ПОКРЕТ – СЛОВОДАН ДИМИТРИЈЕВИЋ	1
Филиповић – Србија за све нас	1
МЛАДИ СА СТАВОМ – СТАНКО ДЕБЕЉАКОВИЋ	9
ИПО – САША РАДУЛОВИЋ	1
ДЕМОКРАТСКО ДЕЛОВАЊЕ – АРДИТА СИНАНИ	41
ВЕРНИ ДЕМОКРАТИК – АРДИТА СИНАНИ	2
АИКА	1
ОДНОЗ ЗА СРБИЈУ – НАРОДНИ САВЕЗ	5
Члан одбора НИСУ ИМАЛИ примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту имали су следећи чланови бирачког одбора:	1

Narodni poslanik Dušan Pavlović iz Dosta je bilo, dao je predlog dopuna izbornog zakona, koji se može preuzeti ovde: <https://goo.gl/p48mzj> U ovom predlogu se između ostalog predviđa uvođenje pravila o javnosti tih dokumenata (predlog za izmenu člana 64). Istina, javnost bi bila tek naknadna, nakon što Republička izborna komisija izvrši prebrojavanje glasova. U predlogu dopuna ima i drugih zanimljivih i korisnih predloga (npr. snimanje biračkih kutija i prebrojavanja glasova), kao i nekih čiji je mogući efekat veoma diskutabilan (određivanje višeg cenzusa za koalicije političkih stranaka).

Mediji

Bivši direktor Resavice osuđen na dve i po godine zatvora

N1, 11. avgust 2017.

Tužilaštvo za organizovani kriminal zaključilo je sporazum o priznanju krivice sa Stevanom Dželatovićem, nekadašnjim vršiocem dužnosti direktora Javnog preduzeća za podzemnu eksploataciju uglja "Resavica".

Posebno odeljenje Višeg suda u Beogradu juče je presudom prihvatio zaključeni sporazum o priznanju krivičnog dela, Dželatovića oglasilo krivim za izvršenje krivičnog dela primanje mita u iznosu od 30.000 evra i osudilo ga na kaznu zatvora u trajanju od dve godine i šest meseci, saopšteno je iz Tužilaštva za organizovani kriminal.

Viši sud je Dželatoviću zatim kao sporednu, izreklo novčanu kaznu u iznosu od 6.225.000 dinara, kao i meru bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti i dužnosti u periodu od 10 godina, i to svih poziva, delatnosti i dužnosti vezanih za raspolažanje, korišćenje, upravljanje, rukovanje i čuvanje državne imovine, dodaje se u saopštenju.

Sud je Dželatoviću oduzeo i imovinsku korist pribavljenu krivičnim delom i to novac u iznosu od 30.000 evra.

Bivši direktor Resavice osuđen na dve i po godine zatvora

Autor
tel/telex:
N1
N1 Beograd

Tužilaštvo za organizovani kriminal zaključilo je sporazum o priznanju krivice sa Stevanom Dželatovićem, nekadašnjim vršiocem dužnosti direktora Javnog preduzeća za podzemnu eksploataciju uglja "Resavica".

Posebno odeljenje Višeg suda u Beogradu juče je presudom prihvatio zaključeni sporazum o priznanju krivičnog dela, Dželatovića oglasilo krivim za izvršenje krivičnog dela primanje mita u iznosu od 30.000 evra i osudilo ga na kaznu zatvora u trajanju od dve godine i šest meseci, saopšteno je iz Tužilaštva za organizovani kriminal.

Transparentnost Srbija

IMPRESUM

Izdavač:

Transparentnost Srbija

ul. Palmotičeva 31

Beograd

Tel +381 (0) 11 323 78 05

Faks +381 (0) 11 323 78 05

ts@transparentnost.org.rs

www.transparentnost.org.rs